

RETTENS DOM (Første Afdeling)

6. april 1995 ²

I sag T-142/89,

Usines Gustave Boël SA, Bruxelles, ved advokaterne Georges Vandersanden og Lucette Defalque, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Alex Schmitt, 62, rue Guillaume,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Norbert Koch, Enrico Traversa og Julian Currall, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, bistået af advokaterne Nicole Coutrelis og André Coutrelis, Paris, og med valgt adresse i Luxembourg hos Geogios Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

² Processprog: fransk.

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 89/515/EØF af 2. august 1989 om en procedure i henhold til EØF-traktatens artikel 85 (IV/31.553 — Armeringsnet, EFT L 260, s. 1),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Kirschner, og dommerne C.W. Bellamy, B. Vesterdorf, R. García-Valdecasas og K. Lenaerts,

justitssekretær: H. Jung,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling, der fandt sted fra den 14. til den 18. juni 1993,

afsagt følgende

Dom

Sagens faktiske omstændigheder

- 1 Nærværende sag vedrører Kommissionens beslutning 89/515/EØF af 2. august 1989 om en procedure i henhold til EØF-traktatens artikel 85 (IV/31.553 — Armeringsnet, EFT L 260, s. 1, herefter benævnt »beslutningen«), hvorved fjorten producenter af armeringsnet blev pålagt en bøde for overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1. Det produkt, der er genstand for Kommissionens beslutning, er armeringsnet. Armeringsnet er præfabrikerede armeringer af glat eller profileret koldtrukken ståltråd, som ved punktsvejsning i rette vinkler forbindes til et net. Det

benyttet inden for næsten alle anvendelsesområder for armeret jernbetonkonstruktion.

- 2 Fra 1980 udviklede der sig inden for denne sektor på det tyske og franske marked samt Benelux-markedet en række aftaler og forskellige former for praksis, som ligger til grund for beslutningen.
- 3 Med hensyn til det tyske marked gav Bundeskartellamt den 31. maj 1983 tilladelse til et strukturkrisekartel bestående af de tyske producenter af armeringsnet. Tilladelsen blev forlænget én gang og udløb i 1988. Formålet med kartellet var en kapacitetsnedsækning, men kartelaftalen indeholdt også bestemmelser om kvoter og prisarrangementer, idet der dog kun blev givet tilladelse hertil i de første to år (126. og 127. betragtning til beslutningen).
- 4 Den franske Commission de la concurrence afgav den 20. juni 1985 en udtalelse vedrørende konkurrencesituationen på det franske marked for armeringsnet, som blev fulgt op af den franske økonomi-, finans- og budgetministers beslutning nr. 85-6 DC af 3. september 1985, hvorved der blev pålagt en række franske selskaber bøder for i perioden 1982-1984 at have truffet foranstaltninger og iværksat en praksis, som havde til formål og til følge at begrænse eller fordrøje konkurrencen og at hindre, at markedet kunne fungere normalt.
- 5 Den 6. og 7. november 1985 foretog tjenestemænd fra Kommissionen i medfør af artikel 14, stk. 3, i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85 og 86 (EFT 1959-1962, s. 81, herefter benævnt »forordning nr. 17«), samtidigt og uden forudgående varsel kontrolundersøgelser hos syv virksomheder og to sammenslutninger af virksomheder, nemlig Tréfilunion SA, Sotralentz SA, Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL, Ferriere Nord SpA (Pittini), Baustahlgewebe GmbH (BStG), Thibo Draad-en Bouwstaalprodukt BV (Thibodraad), Bekaert NV, Syndicat national du tréfilage d'acier (STA) og Fachverband Betonstahlmatten eV. Den 4. og 5. december 1985 blev der foretaget yderligere kontrolundersøgelser hos ILRO SpA,

G. B. Martinelli, Usines Gustave Boël NV (afdeling Trébos), Tréfileries de Fontaine-l'Évêque (TFE), Frère-Bourgeois Commerciale SA (FBC), Van Merksteijn Staalbouw BV og ZND Bouwstaal BV.

- 6 På grundlag af det materiale, som blev fundet ved kontrolundersøgelserne, og de oplysninger, som blev indhentet i medfør af artikel 11 i forordning nr. 17, fandt Kommissionen, at de pågældende producenter fra 1980 til 1985 havde overtrådt traktatens artikel 85 ved en række aftaler og forskellige former for samordnet praksis vedrørende fastsættelse af leveringskvoter og priser for armeringsnet. Kommissionen indledte derfor proceduren i henhold til artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 17, og den 12. marts 1987 fremsendte den meddelelse af klagepunkter til de pågældende virksomheder. Virksomhederne har besvaret disse klagepunkter. Den 23. og 24. november 1987 fandt der en høring sted med deltagelse af repræsentanter for virksomhederne.
- 7 Efter afslutningen af denne procedure vedtog Kommissionen beslutningen. Det fremgår heraf (22. betragtning), at konkurrencebegrænsningerne havde form af en række aftaler og/eller samordnet praksis (herefter under ét benævnt »aftaler«) med det formål at fastsætte priser og/eller leveringskvoter samt at opdele markederne for armeringsnet. Aftalerne vedrørte forskellige delmarkeder (de franske og tyske markeder samt Benelux-markedet), men påvirkede samtidig handelen mellem medlemsstater, fordi der deltog virksomheder fra flere medlemsstater. Det anføres i beslutningen: »I det foreliggende tilfælde er der ikke så meget tale om en global aftale mellem samtlige producenter i alle de pågældende medlemsstater, som om et kompleks bestående af flere aftaler med til dels skiftende deltagere. Aftalekomplekset har dog ved at regulere de enkelte delmarkeder ført til en vidtgående regulering af en betydelig del af fællesmarkedet.«
- 8 Beslutningen har følgende ordlyd:

»*Artikel 1*

Virksomhederne Tréfilunion SA, Société métallurgique de Normandie (SMN), CCG (TECNOR), Société de treillis et panneaux soudés (STPS), Sotralentz SA,

Tréfilarbeid SA, henholdsvis Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL, Tréfileries de Fontaine-l'Évêque, Frère-Bourgeois Commerciale SA (nu Steelinter SA), Usines Gustave Boël NV, afdeling Trébos, Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (nu Thibo Bouwstaal BV), Van Merksteijn Staalbouw BV, ZND Bouwstaal BV, Baustahlgewebe GmbH, ILRO SpA, Ferriere Nord SpA (Pittini) og G. B. Martignelli fu G. B. Metallurgica SpA har overtrådt EØF-traktatens artikel 85, stk. 1, idet de i perioden fra den 27. maj 1980 til den 5. november 1985 i et eller flere tilfælde deltog i en eller flere aftaler og/eller samordnet praksis (karteller), som bestod i fastsættelse af salgspriser, begrænsning af afsætningen, opdeling af markederne og foranstaltninger med henblik på anvendelse af og kontrol med disse aftaler.

Artikel 2

De i artikel 1 nævnte virksomheder skal — såfremt de stadig er aktive inden for armeringsnet-sektoren i Fællesskabet — straks ophøre med de konstaterede overtrædelser (hvis dette endnu ikke er sket) og i fremtiden i forbindelse med deres armeringsnet-aktiviteter afholde sig fra enhver aftale eller samordnet praksis med samme eller lignende formål eller virkning.

Artikel 3

For de i artikel 1 anførte overtrædelser pålægges der nedenstående virksomheder følgende bøder:

1) Tréfilunion SA (TU) — en bøde på 1 375 000 ECU

2) Société métallurgique de Normandie (SMN) — en bøde på 50 000 ECU

- 3) Société des treillis et panneaux soudés (STPS) — en bøde på 150 000 ECU
- 4) Sotralentz SA — en bøde på 228 000 ECU
- 5) Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL — en bøde på 1 143 000 ECU
- 6) Steelinter SA — en bøde på 315 000 ECU
- 7) Usines Gustave Boël NV, afdeling Trébos — en bøde på 550 000 ECU
- 8) Thibo Bouwstaal BV — en bøde på 420 000 ECU
- 9) Van Merksteijn Staalbouw BV — en bøde på 375 000 ECU
- 10) ZND Bouwstaal BV — en bøde på 42 000 ECU
- 11) Baustahlgewebe GmbH (BStG) — en bøde på 4 500 000 ECU
- 12) ILRO SpA — en bøde på 13 000 ECU
- 13) Ferriere Nord SpA (Pittini) — en bøde på 320 000 ECU

14) G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA — en bøde på 20 000 ECU

...«

- 9 Ifølge beslutningen [14. betragtning og 195. betragtning, litra f)] er virksomheden Usines Gustave Boël NV, afdeling Trébos, en afdeling af selskabet Usines Gustave Boël NV og ikke nogen selvstændig juridisk enhed. Beslutningen er derfor rettet til Usines Gustave Boël NV. Sagsøgeren omtales i det følgende som Boël, Trébos og Boël/Trébos, uden at der herved tilsigtes nogen sondring.

Retsforhandlinger

- 10 Sagsøgeren har på denne baggrund ved stævning indgivet til Domstolens Justitskontor den 17. oktober 1989 anlagt nærværende sag med påstand om annullation af beslutningen. Ti af de tretten andre virksomheder, beslutningen er rettet til, har ligeledes anlagt sag.
- 11 Ved kendelser af 15. november 1989 har Domstolen i medfør af artikel 14 i Rådets afgørelse 88/591/EKSF, EØF, Euratom af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (EFT L 319, s. 1) henvist denne sag og de ti andre sager til Retten. Sagerne er registreret under nummer T-141/89 — T-145/89 og T-147/89 — T-152/89.
- 12 Ved kendelse af 13. oktober 1992 har Retten besluttet at forene sagerne med henblik på den mundtlige forhandling, idet de har forbindelse med hinanden, jf. procesreglementets artikel 50.

- 13 Ved skrivelser indgivet til Rettens Justitskontor i perioden mellem den 22. april og den 7. maj 1993 har parterne besvaret de spørgsmål, Retten havde stillet dem.
- 14 På grundlag af svarene på spørgsmålene og den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse.
- 15 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens spørgsmål under den mundtlige forhandling, der fandt sted fra den 14. til den 18. juni 1993.

Parternes påstande

- 16 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

- Sagen fremmes til realitetsbehandling, og der gives sagsøgeren medhold.
- Beslutningen, hvorved det fastslås, at sagsøgeren har overtrådt EØF-traktatens artikel 85, annulleres.
- Subsidiært nedsættes den bøde på 550 000 ECU, der er pålagt sagsøgeren.
- Under alle omstændigheder nedsættes den rentesats, hvormed bøden forrentes, til 9%.
- Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

17 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Realiteten

18 Sagsøgeren har i det væsentlige fremført to anbringender til støtte for sine påstande. Det første anbringende støttes på, at traktatens artikel 85, stk. 1, er tilsidesat, og det andet på, at artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 er tilsidesat.

Anbringendet om tilsidesættelse af traktatens artikel 85, stk. 1

I — Beviset for aftalerne

A — Det franske marked

1. Perioden 1981-1982

Den anfægtede retsakt

19 Det anføres i beslutningen (23.-50. og 159. betragtning), at sagsøgeren fra april 1981 til marts 1982 deltog i en første serie af aftaler på det franske marked. Afta-

lerne omfattede på den ene side de franske producenter (Tréfilunion, STPS, SMN, CCG og Sotralentz) og på den anden side de udenlandske producenter, som opererede på det franske marked (ILRO, Ferriere Nord, Martinelli, Boël/Trébos, TFE, FBC og Tréfilalbed). Formålet hermed var at fastsætte priser og kvoter med henblik på at begrænse importen af armeringsnet til Frankrig.

Parternes argumenter

- 20 Sagsøgeren har erkendt at have deltaget i de møder, som blev afholdt som led i aftalerne, men har anført, at det er med urette, at Kommissionen heraf udleder, at selskabet deltog i aftalerne.
- 21 For det første har sagsøgeren anført, at selskabet på grund af sin lille andel af det franske marked ikke spillede nogen afgørende rolle ved møderne, og at formålet med, at selskabet deltog i møderne, var at få oplysninger om markedsudviklingen for derefter helt selvstændigt at fastlægge selskabets holdning ud fra dets egne forretningsmæssige interesser.
- 22 Med hensyn til priserne har sagsøgeren benægtet, at de påståede aftaler muliggjorde en betydelig prisstigning. Kommissionen har ikke ført bevis for, at selskabets priser svarede til de øvrige producenters.
- 23 Med hensyn til kvoterne har sagsøgeren erkendt at have udvekslet synspunkter vedrørende den ideelle fordeling af produkterne, men benægter at have deltaget i en kvoteaftale eller at have fulgt en sådan. Sagsøgeren bestrider rigtigheden af den konklusion, Kommissionen i 49. betragtning til beslutningen har draget på grundlag af et håndskrevet notat fra Ferriere Nord (bilag 25 til meddelelsen af klagepunkter), nemlig at da belgiernes kvote i Frankrig var på 8 000 tons, og da der var

blevet tildelt TFE/FBC — FBC markedsførte TFE's produkter — 4 000 tons, måtte Boël/Trébos' kvote ligeledes være på 4 000 tons.

- 24 Kommissionen har anført, at sagsøgeren har erkendt at have deltaget i de møder, der blev afholdt som led i aftalerne, og at selskabet ikke har bestridt disse møders konkurrencebegrænsende formål. Selv om sagsøgeren måtte have deltaget i møderne med henblik på at få oplysninger om markedsudviklingen og udveksling af synspunkter vedrørende den ideelle fordeling af produkterne, ændrer dette ikke ved det forhold, at der er tale om en overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1, idet det er i strid med denne bestemmelse at deltage i sådanne møder.
- 25 Ifølge Kommissionen er de dokumenter, der er nævnt i beslutningen, tilstrækkelige til at vise, at sagsøgeren deltog aktivt i aftalerne. At sagsøgeren ikke måtte have respekteret priserne og kvoterne ændrer ikke ved, at der er tale om en overtrædelse.
- 26 Endelig har Kommissionen henvist til, at prisstigningen skyldtes en kunstig situation (24. betragtning til beslutningen), og at den i beslutningen (40.-45. betragtning) har anført, at der var forskelle mellem de priser, parterne anvendte, hvilket udløste klager fra sagsøgerens side (40. og 45. betragtning til beslutningen).

Rettens bemærkninger

- 27 Det bemærkes, at sagsøgeren erkender at have deltaget i møderne, men benægter at have indgået pris- eller kvoteaftaler. Det må imidlertid fastslås, at sagsøgeren ikke bestrider, at formålet med de møder, selskabet deltog i, var at fastsætte priser og kvoter. Det må derfor undersøges, om Kommissionen med rette har udledt af sagsøgerens deltagelse i møderne, at selskabet deltog i aftalerne.

- 28 Retten finder, at det på grundlag af de dokumenter, Kommissionen har fremlagt, kan fastslås, at sagsøgeren deltog i aftalerne vedrørende det franske marked i 1981 og 1982. Det fremgår således af Ferriere Nord's notat (bilag 25 til meddelelsen af klagepunkter, 49. betragtning til beslutningen) vedrørende mødet i Paris den 1. april 1981 mellem de franske, italienske og belgiske producenter, at der »allerede« var »forhandlet« en kvote på 8 000 tons for de belgiske producenter. Et andet notat af 23. oktober 1981 fra Tréfilunion (bilag 1 til meddelelsen af klagepunkter, 46. og 48. betragtning til beslutningen) viser, at den anden belgiske producents kvote ifølge »de seneste aftaler« androg 4 000 tons. Kommissionen har med rette udledt af disse to dokumenter, at sagsøgeren ifølge de indgåede aftaler var blevet tildelt en kvote på 4 000 tons. Ifølge det andet dokument kritiserede Tréfilunion den »urimeligt store andel, som italienerne og belgierne« ved aftalerne fik tildelt.
- 29 Et telex af 15. marts 1982 fra Boël til Ferriere Nord viser, at »den fransk-belgisk-italienske aftale fra begyndelsen 1981« også omfattede priser, idet Daniele Castelnovo fra Boël heri beklagede sig over, at »Montanelli fra ILRO via en virksomhed i Briançon sælger ret betydelige mængder armeringsnet i Frankrig til priser, der ligger langt under dem, som blev vedtaget« som led i den nævnte aftale, og tilsluttede sig Jacques Boël's tak til Pittini fra Ferriere Nord for dennes »forhindring af markedsforstyrrelser« (bilag 17 til meddelelsen af klagepunkter, 50. betragtning til beslutningen).
- 30 I april 1982 deltog sagsøgeren i drøftelser med henblik på at vedtage og i fremtiden sikre overholdelsen af aftalerne, således som det fremgår af et notat fra Cattapan, Ferriere Nord, vedrørende et møde den 6. april 1982 (bilag 19 til meddelelsen af klagepunkter, 50. betragtning til beslutningen) og af et telex af 20. april 1982 fra sidstnævnte til Italmat, der var Ferriere Nord's og Martinelli's agent i Frankrig. Heri gengives et telex af 19. april 1982 til ILRO's, Martinelli's og Tréfilunion's repræsentanter (bilag 20 til meddelelsen af klagepunkter, 50. betragtning til beslutningen), hvorefter der på mødet blev omtalt det »initiativ, nogle franske producenter havde taget med henblik på at gå ud på markedet med vilkår, som ikke var i overensstemmelse med de seneste direktiver«.

- 31 På grundlag af det anførte må det fastslås, at Kommissionen har ført tilstrækkeligt bevis for, at sagsøgeren deltog i aftalerne, hvis formål var at fastsætte priser og kvoter på det franske marked i perioden 1981-1982.
- 32 Sagsøgerens anbringende må herefter forkastes.

2. Perioden 1983-1984

Den anfægtede retsakt

- 33 Det gøres i beslutningen (51.-76. og 160. betragtning) gældende, at sagsøgeren deltog i en anden serie af aftaler. Aftalerne omfattede på den ene side de franske producenter (Tréfilunion, STPS, SMN, CCG og Sotralentz) og på den anden side de udenlandske producenter, som opererede på det franske marked (ILRO, Ferriere Nord, Martinelli, Boël/Trébos, TFE, FBC og Tréfilarbeid). Formålet hermed var at fastsætte priser og kvoter med henblik på at begrænse importen af armeringsnet til Frankrig. Denne serie af aftaler blev gennemført mellem begyndelsen af 1983 og slutningen af 1984 og blev formaliseret ved en såkaldt »protocole d'accord«, vedtaget i oktober 1983 for perioden 1. juli 1983 — 31. december 1984. Heri sammenfattedes resultaterne af forhandlingerne mellem de franske, italienske og belgiske producenter og Arbejd vedrørende de kvoter og priser, der skulle anvendes på det franske marked, og kvoterne for Belgien, Italien og Tyskland blev fastsat til 13,95% af forbruget på det franske marked »som led i en aftale mellem disse producenter og de franske producenter«. Sagsøgeren overholdt ikke disse aftaler efter juni 1984 (76. betragtning til beslutningen).

Parternes argumenter

- 34 Sagsøgeren har bestridt at have deltaget i den faktiske gennemførelse af kvoteaftalerne og at have haft en kvote på 2,86%, således som Kommissionen påstår med henvisning til dokumenter fra »Association technique pour le développement de l'emploi du treillis soudé« (herefter benævnt »ADETS«). Selskabet blev først medlem af ADETS i 1986 og har aldrig tiltrådt indholdet i disse dokumenter. Sagsøgeren har anført, at selskabets leverancer lå langt over de såkaldte kvoter.
- 35 Sagsøgeren har endvidere anført, at selskabet ikke er nævnt i den såkaldte »protocole d'accord« af 14. oktober 1983, og at det ikke har underskrevet denne.
- 36 Ifølge sagsøgeren er der en modsætning mellem tabellerne i bilag 42 til meddelelsen af klagepunkter, som vedrører januar, februar og marts 1984, og 65. betragtning til beslutningen, hvori tallene fra disse tabeller øjensynlig gengives, men betragtningen vedrører i virkeligheden perioden fra juli 1983 til marts 1984.
- 37 Kommissionen har anført, at ADETS' dokumenter (bilag 40-43 til meddelelsen af klagepunkter, 62. betragtning til beslutningen) nøjagtig svarer til indholdet af den såkaldte »protocole d'accord«, hvoraf fremgår, at de belgiske producenter deltog i aftalerne (60. betragtning), idet der fandtes en overenskomst mellem de udenlandske og de franske producenter. Ifølge Kommissionen indeholder de tabeller, sagsøgeren har fremlagt, ikke bevis for noget, idet de ikke indeholder oplysninger, som er sammenlignelige med ADETS' dokumenter, og under alle omstændigheder ligger de leverancer, hvormed kvoterne væsentligt blev overskredet, efter det tidspunkt, hvor overtrædelsen efter beslutningen ophørte (73. og 76. betragtning). Under disse omstændigheder viser det forhold, at sagsøgeren ikke underskrev protokollen, ikke, at selskabet ikke deltog i aftalerne. Endvidere har Kommissionen understreget, at bilag 42 blev udarbejdet for marts 1984, men vedrører de samlede

leverancer af armeringsnet til det franske marked i hele perioden fra juli 1983 til marts 1984 på nøjagtig samme måde som den tabel, der findes i 65. betragtning til beslutningen.

Rettens bemærkninger

38 Det bemærkes, at det i beslutningen gøres gældende, at sagsøgeren deltog i alle de aftaler på det franske marked (51. betragtning), som blev forberedt i første halvår 1983, og som afsluttedes med en »protocole d'accord«, hvori sammenfattedes resultaterne af de forskellige forhandlinger (60. betragtning). Ifølge beslutningen [60. betragtning, litra c)] fremgår »den belgiske deltagelse ... af selve 'protocole d'accord'«, mens den kvote, der blev tildelt Boël, fremgår af dokumenter indeholdende månedlige og kumulative sammenligninger mellem kvoterne og de faktiske leverancer (62. betragtning). Det anføres i beslutningen, at de belgiske selskaber i maj og juni 1984 begyndte kumulativt at overskride deres kvoter (73. betragtning), og efter juni 1984 overholdt Boël og de øvrige virksomheder ikke længere aftalerne (76. betragtning).

39 Det må indledningsvis fastslås, at Kommissionen ikke har beviser for, at Boël deltog i drøftelserne vedrørende 1983. Sagsøgeren var således ikke til stede ved mødet i Milano den 23. februar 1983, hvor disse drøftelserne fandt sted (bilag 27 og 29 til meddelelsen af klagepunkter, 53. betragtning til beslutningen). Endvidere blev Sacilor's repræsentant, Chopin de Janvry's telex af 24. maj 1983 vedrørende et møde den 19. maj (bilag 30 til meddelelsen af klagepunkter, 55. betragtning til beslutningen) ikke fremsendt til sagsøgeren og kan derfor ikke påberåbes over for selskabet.

40 Det må imidlertid undersøges, om det af senere dokumenter kan udledes, at sagsøgeren deltog. Det bemærkes i denne forbindelse, at Kommissionen har fremlagt to typer dokumenter som bevis for, at Boël deltog i de kvoteaftaler, der blev indgået på det franske marked for perioden 1983-1984. Det drejer sig dels om et dokument med overskriften »protocole d'accord 'Treillis soudé'« af 14. oktober 1983, dels en række tabeller, som viser omsætningen og markedsandelen i januar, februar,

marts, maj og juni 1984 for producenterne på det franske marked, og hvori der er en sammenligning af tallene med referencetal.

- 41 Det fremgår af indledningen til den såkaldte »procotole d'accord«, at det er nødvendigt at »begrænse og regulere de belgiske, italienske og tyske producenters (bortset fra Tréfilarbejd) import, således at den fastsættes til 13,95% af markedet som led i en overenskomst mellem disse producenter og de franske producenter«, og dette tal svarer fuldt ud til det referencetal, som i tabellen er tildelt de belgiske og italienske producenter.
- 42 Denne fuldstændige overensstemmelse er navnlig interessant, fordi sagsøgeren var dybt involveret i udarbejdelsen af disse tabeller. Tréfilunion havde således i januar 1984 oplysning om sagsøgerens månedlige omsætning i Frankrig fra juli 1983, idet de er medtaget i tallet for selskabets samlede omsætning i tabellen fra januar 1984 (bilag 42 til meddelelsen af klagepunkter, 62. og følgende betragtninger til beslutningen). Tallene i tabellen svarer i det store og hele til sagsøgerens faktiske salg, således som dette fremgår af de oplysninger, selskabet gav i retsmødet, og selskabet har ikke kunnet forklare, hvorfor disse tal blev meddelt ADETS, som sagsøgeren ikke var medlem af på dette tidspunkt.
- 43 Hertil kommer, at tallene for sagsøgerens salg er opført i rubrikken »Total aftaleparterne«, og de sammenlignes i absolutte tal og i markedsandele med tallene i kolonnen »referencetal«.
- 44 Endelig underbygges disse forhold af, at det fremgår af et telex af 13. april 1984, at sagsøgeren blev indkaldt til et møde den 15. maj 1984. Formålet med mødet var »at gøre status over vort samarbejde, drøfte situationen på det europæiske marked og på grundlag heraf opstille en tidsplan for prisforhøjelser, som nærmere skal fast-

lægges, og den gensidige markedsindtrængning« (bilag 47 til meddelelsen af klagepunkter, 67. betragtning til beslutningen).

45 Kommissionen findes herefter med rette at have fastslået, at sagsøgeren deltog i kvoteaftalerne vedrørende det franske marked indtil juni 1984.

46 Sagsøgerens anbringende bør derfor forkastes.

B — *Benelux-markedet*

47 Det anføres i beslutningen, at sagsøgeren deltog i aftaler vedrørende Benelux-markedet, som navnlig omfattede fastsættelse af kvoter og priser.

1. *Aftalerne om kvoter*

Den anfægtede retsakt

48 Det anføres i beslutningen (164. betragtning), at selv om der ikke på møderne i Breda og Bunnik (Nederlandene) blev indgået kvoteaftaler (forslag herom blev drøftet, men tilsyneladende ikke vedtaget), blev der dog givet oplysninger til konkurrenterne om de enkelte virksomheder med henblik på forberedelse af en kvo-

teaftale, og navnlig gav Tréfilunion Boël/Trébos oplysninger om selskabets eksport (85. betragtning til beslutningen), hvilket er i strid med traktatens artikel 85, stk. 1.

- 49 Ifølge beslutningen [78. betragtning, litra b), og 171. betragtning] deltog sagsøgeren i aftaler mellem de tyske producenter og producenterne i Benelux-landene (»Bredarunden«). Aftalerne gik ud på, at der anvendtes kvantitative restriktioner på eksporten fra Tyskland til Belgien og Nederlandene, og der blev givet oplysninger til den belgisk-nederlandske gruppe om visse tyske producenters eksport.

Parternes argumenter

- 50 Sagsøgeren har bestridt, at der efter mødet den 26. august 1982 i fællesskab blev truffet foranstaltninger med henblik på at gennemføre en kvoteaftale.
- 51 Kommissionen har anført, at det er uomtvistet, at der efter mødet den 26. august 1982 blev gjort forsøg på at indgå en kvoteaftale, men det lykkedes ikke (112. betragtning til beslutningen). Udvekslingen af oplysninger, som i givet fald kunne være brugt ved indgåelsen af en sådan aftale, er imidlertid i hvert fald en samordnet praksis i henhold til traktatens artikel 85.

Rettens bemærkninger

- 52 Det bemærkes, at det i beslutningen ikke gøres gældende, at sagsøgeren deltog i en kvoteaftale, men at selskabet udvekslede oplysninger, som kunne bruges i forbindelse med indgåelsen af en sådan aftale.

53 Da sagsøgeren ikke har bestridt, at der blev udvekslet oplysninger, hvilket i øvrigt fremgår af det dokument, som er nævnt i 85. betragtning til beslutningen, findes Kommissionen at have ført tilstrækkeligt bevis for en samordnet praksis efter traktatens artikel 85 (Rettens dom af 17.12.1991, sag T-7/89, Hercules Chemicals mod Kommissionen, Sml. II, s. 1711, præmis 258-261).

54 Endvidere bemærkes, at sagsøgeren på ingen måde har bestridt at have deltaget i aftalerne om kvantitativ begrænsning af den tyske eksport til Benelux-landene og om meddelelse af eksporttal.

2. Aftalerne om priser

Den anfægtede retsakt

55 Ifølge beslutningen [78. betragtning, litra a) og b), samt 163. og 168. betragtning] har sagsøgeren deltaget i aftaler om priser indgået mellem de største producenter, der afsatte deres produkter på Benelux-markedet, indbefattet ikke-Benelux-producenter, og i aftaler indgået mellem de tyske producenter, som eksporterede til Benelux-landene, og de øvrige producenter, der afsatte deres produkter på Benelux-markedet, om overholdelse af de priser, som blev fastsat for dette marked. Ifølge beslutningen blev disse aftaler indgået ved de møder, som blev afholdt i Breda og Bunnik mellem august 1982 og november 1985. I disse møder deltog i hvert fald (168. betragtning til beslutningen) Thibodraad, Tréfilarbeid, Boël/Trébos, FBC, Van Merksteijn, ZND, Tréfilunion og blandt de tyske producenter i hvert fald BStG. Beslutningen bygger på dette punkt på en række telexer, som Tréfilunion's agent i Benelux-landene sendte til selskabet. Disse telexer indeholder præcise oplysninger om hvert møde (dato, sted, deltagere, fraværende, emne (drøftelse af markedsforholdene, forslag og beslutninger vedrørende priser), fastsættelse af tid og sted for det næste møde).

Parternes argumenter

- 56 Sagsøgeren har erkendt at have deltaget i møder vedrørende Benelux-markedet, hvorunder der blev udvekslet oplysninger om priserne på markedet, men selskabet deltog kun i møderne for at få oplysninger om markedsforholdene, det spillede en fuldstændig passiv rolle, og det påtog sig aldrig forpligtelser over for de øvrige deltagere. Selskabet bestrider endvidere at have haft en ledende rolle på dette område og benægter, at mødet den 26. august 1982 i Breda blev indkaldt af Trébos på J. Boël's initiativ (84. betragtning til beslutningen). Ifølge sagsøgeren var det Broekman fra Thibodraad, der indkaldte til mødet.
- 57 Kommissionen har anført, at Trébos var til stede ved alle møderne i Breda og Bunnik, hvorunder der blev fastsat priser, og at det fremgår af selskabets telex af 26. marts 1984, der er nævnt i 97. betragtning til beslutningen, at selskabet var særdeles interesseret i disse aftaler. Med hensyn til mødet den 26. august 1982 har Kommissionen henvist til, at det fremgår af Tréfilunion's referat af mødet, at »det blev organiseret af Trébos på J. Boël's initiativ«, og sagsøgeren har ikke fremført noget bevis til imødegåelse heraf.

Rettens bemærkninger

- 58 Det bemærkes, at sagsøgeren har erkendt at have deltaget i møderne, men bestrider at have tilsluttet sig prisaftaler. Det må imidlertid fastslås, at sagsøgeren ikke bestrider, at formålet med de møder, selskabet deltog i, var at fastsætte priser. Det må således undersøges, om Kommissionen med rette af sagsøgerens deltagelse i møderne har udledt, at selskabet deltog i aftalerne.

- 59 I modsætning til, hvad sagsøgeren har anført, finder Retten ikke, at selskabet har indskrænket sig til under møderne at indsamle oplysninger om markedet, men har spillet en aktiv rolle. Det er i denne forbindelse ikke vigtigt, om sagsøgeren organiserede mødet den 26. august 1982. Det er således tilstrækkeligt at henvise til J. Boël's rolle ved mødet, hvorunder han krævede, at der blev fundet en løsning for det belgiske marked, og den holdning, Boël/Trébos' repræsentant, De Hornois, gav udtryk for i telex af 26. marts 1984 (bilag 68 til meddelelsen af klagepunkter, 97. betragtning til beslutningen) til Marie, Tréfilunion, hvori anføres: »Efter mødet den 22. marts 1984 vedrørende det belgiske marked blev priserne for armeringsnet for marts/april forhøjet fra 17 400 BFR til 18 500 BFR. Der påtænkes en prisforhøjelse på 500 BFR/ton for maj. Vi anmoder om, at hr. Peters underrettes herom, idet vi har konstateret, at De er aktiv på det belgiske marked og interesserer Dem for dette marked til trods for (!) hr. Peters' erklæringer på det seneste møde i Breda.« Hertil kommer, at Tréfilunion's telex af 3. april 1984 til Trébos (nævnt i 97. betragtning til beslutningen, bilag 69 til meddelelsen af klagepunkter) viser, hvilken rolle J. Boël spillede med hensyn til introduktionen af Tréfilunion på det belgiske marked.
- 60 Selv om det lægges til grund, at sagsøgeren kun delvis måtte have spillet en aktiv rolle ved møderne, finder Retten endvidere, at når henses til mødernes klart konkurrencebegrænsende formål, som fremgår af de mange telexer fra R. Peters til Tréfilunion, der er nævnt i beslutningen, gav sagsøgeren under alle omstændigheder ved at deltage i møderne uden klart at tage afstand fra deres indhold de øvrige deltagere det indtryk, at selskabet tilsluttede sig og rettede sig efter resultatet af møderne (Rettens ovennævnte dom i sagen Hercules Chemicals mod Kommissionen, præmis 232, og dom af 10.3.1992, sag T-12/89, Solvay mod Kommissionen, Sml. II, s. 907, præmis 98, 99 og 100).
- 61 Kommissionen findes herefter at have ført tilstrækkeligt bevis for, at sagsøgeren deltog i aftalerne vedrørende Benelux-markedet i perioden fra august 1982 til november 1985, og at disse drejede sig om priser.
- 62 Sagsøgerens anbringende må herefter forkastes.

C — *Det tyske marked**Den anfægtede retsakt*

- ⁶³ Det anføres i beslutningen (147. og 182. betragtning), at sagsøgeren deltog i aftaler vedrørende det tyske marked med det formål dels at regulere Benelux-producenternes eksport til Tyskland, dels at sikre overholdelsen af de priser, der gjaldt på det tyske marked. Ifølge beslutningen deltog sagsøgeren, Tréfilarmet (Roermond), TFE/FBC, Thibodraad og BStG i disse aftaler (150., 153., 154., 179. og 181. betragtning til beslutningen).

Parternes argumenter

- ⁶⁴ Sagsøgeren har bestridt at have deltaget i aftalerne vedrørende det tyske marked. Selskabet havde ikke nogen interesse i at eksportere til det tyske marked, idet det havde et 100%-ejet datterselskab i Tyskland, hvorigennem selskabet fuldt ud blev holdt orienteret om de afgørelser, der blev truffet af det tyske strukturkrisekartel, og igennem dette selskab eller efter aftale med dette solgte selskabet til Tyskland.
- ⁶⁵ Sagsøgeren har tilføjet, at selskabets eksport til Tyskland var særlig stor fra 1983 til 1986, hvilket viser, at det ikke deltog i en kvoteaftale.
- ⁶⁶ Endelig har sagsøgeren anført, at selskabet fast solgte til en pris, som var lavere end de 10 DM, der var fastsat af kartellet. I retsmødet har sagsøgeren understreget, at det ikke er forbudt for en virksomhed at sælge sine produkter til en pris, der ligger

tæt på de priser, der er fastsat på et marked, navnlig da denne pris var høj, og selskabets datterselskab var forpligtet til at respektere den, idet det tilhørte kartellet.

- 67 Kommissionen har anført, at de dokumenter, der er nævnt i beslutningen, er tilstrækkelige til at bevise, at sagsøgeren deltog i aftalerne.
- 68 Med hensyn til sagsøgerens datterselskab har Kommissionen anført, at dette ikke er tilstrækkeligt til at bevise, at sagsøgeren ikke havde nogen interesse i at komme ind på det tyske marked. Det forhold, at sagsøgeren havde et stort salg til Tyskland i denne periode, viser, at Boël var interesseret i at komme ind på det tyske marked.
- 69 Stigningen i Boël's eksport til det tyske marked i 1982-1983 skyldes ifølge Kommissionen den stigning i priserne på det tyske marked, som kom efter oprettelsen af krisekartellet. Boël's eksport stabiliserede sig fra 1983 til 1985, dvs. de år, hvor aftalerne fandtes, i modsætning til de øvrige år. Dette var en følge af det tætte samarbejde mellem Trébos og BStG, som BStG's administrerende direktør, M. Müller, omtaler i sit telex af 15. december 1983 (bilag 65 (b) til meddelelsen af klagepunkter, 92. betragtning til beslutningen).
- 70 Med hensyn til spørgsmålet om priser har Kommissionen anført, at sagsøgeren implicit indrømmer at have fastsat sine priser i forhold til kartellets, hvilket ikke ville have været tilfældet, hvis selskabet alene havde handlet ud fra markedskræfterne.

Retten's bemærkninger

- 71 Retten finder, at det fremgår af Michael Müller's telex af 15. december 1983 til Thibodraad som opfølgning af et møde i Breda den 5. december 1983, som sagsøgeren deltog i, at selskabet deltog i aftalerne vedrørende det tyske marked. Det anføres i telexet: »Jeg vil dog klart understrege, at den største stigning i den grænseoverskridende handel er stigningen i handelen fra Belgien til Tyskland, som — i betragtning af den nære kontakt med Boël — tydeligvis skyldes den belgiske producent nr. 2.« At sagsøgeren deltog i aftalerne, bekræftes af Peters' telex af 11. januar 1984 til Marie, hvori omtales et møde i Breda den 5. januar 1984, som sagsøgeren, FBC, Tréfilarbeid, Tréfilunion, BStG og andre nederlandske producenter deltog i. Det anføres i telexet: »De sædvanlige deltagere kræver af repræsentanterne for BStG, at de ikke skaber uro på markederne i Benelux-landene gennem eksport af betydelige mængder til meget lave priser. Tyskerne henviser heroverfor til, at belgierne (Boël og senest Frère-Bourgeois) eksporterer sammenlignelige mængder til Tyskland. Belgierne anfører, at de overholder priserne på det tyske marked, og at man bør tale om markedsandele og ikke mængder udtrykt i tons. Intet konkret blev besluttet.« Disse to dokumenter underbygges af et internt notat af 24. april 1985 (bilag 112 til meddelelsen af klagepunkter, 153. betragtning til beslutningen), som blev udarbejdet af Debelle fra FBC vedrørende et møde samme dag i Bunnik, og hvori anføres, at »Ruthotto (BStG's repræsentant) under mødet bekræftede, at de to belgiske fabrikker nøje overholdt de priser, der var fastsat i forhold til Baustahl-gewebe«.
- 72 Det fremgår således af disse dokumenter, at sagsøgeren deltog i en samordning med BStG vedrørende selskabets eksport til det tyske marked, og at selskabet i hvert fald forsøgte at give indtryk af, at det overholdt de aftalte priser og salgsmængder.
- 73 Sagsøgeren kan ikke heroverfor påberåbe sig omfanget af og stigningen i selskabets eksport til Tyskland, eller at da selskabet havde et datterselskab i Tyskland, havde det ikke nogen interesse i at eksportere til dette marked. Det må således fastslås, at

stigningen i sagsøgerens eksport til Tyskland fra 1982 til 1983 viser, hvilken interesse selskabet havde i det tyske marked, og afkræfter således, at det forhold, at selskabet havde et datterselskab i Tyskland, gjorde, at det ikke havde nogen interesse i at eksportere til dette marked. Det må endvidere fastslås, at efter stigningen fra 1982 til 1983 stabiliserede sagsøgerens eksport til det tyske marked sig på et højt niveau.

- 74 Endvidere må det med hensyn til priserne fastslås, at sagsøgeren ikke har fremlagt noget bevis for, at selskabet fast solgte til en pris, som var lavere end de 10 DM, der var fastsat af det tyske kartel, og har således ikke kunnet afkræfte den bevismæssige betydning, som må tillægges de i 90. betragtning til beslutningen nævnte telexer af 11. januar 1984 og 24. april 1985, hvoraf fremgår, at de belgiske producenter respekterede priserne på det tyske marked.
- 75 Kommissionen findes herefter at have ført tilstrækkeligt bevis for, at sagsøgeren deltog i pris- og kvoteaftalerne på det tyske marked.
- 76 Sagsøgerens anbringende forkastes derfor.

II — *Spørgsmålet, om aftalerne var bindende*

Parternes argumenter

- 77 Sagsøgeren har anført, at selskabet alene har deltaget i en række møder med henblik på at indsamle oplysninger. Selskabet har på ingen måde forpligtet sig eller følt sig forpligtet til at overholde de forslag til priser og kvoter, som blev fremsat under møderne. I øvrigt blev disse forslag ikke respekteret, og der fandtes ikke effektive sanktioner.

- 78 Kommissionen har henvist til de faktiske omstændigheder, der er ført bevis for i beslutningen, og har på grundlag heraf konkluderet, at deltagerne i fællesskab havde til hensigt konstant at kontrollere markedsudviklingen og at erstatte den risiko, der er knyttet til konkurrence, med et fast samarbejde.

Rettens bemærkninger

- 79 Retten finder, at de faktiske omstændigheder afkræfter, at sagsøgeren kun skulle have deltaget passivt i aftalerne, og at selskabet ikke skulle have forpligtet sig eller følt sig forpligtet til at overholde de priser og kvoter, som blev fastsat under møderne. Det bemærkes i denne forbindelse, at sagsøgeren ved de kontakter, selskabet havde med sine konkurrenter, forsøgte at give det indtryk, at det overholdt og fortsat ville overholde de beslutninger, som blev truffet som led i aftalerne, hvilket forudsætter, at selskabet over for dem havde påtaget sig forpligtelser.

- 80 Der er således ikke i de faktiske omstændigheder støtte for, at aftalerne ikke var bindende. Sagsøgerens anbringende bør derfor forkastes.

III — Spørgsmålet, om konkurrencebegrænsningen var »mærkebar«

Parternes argumenter

- 81 Sagsøgeren har anført, at selskabets markedsandele var så ubetydelige, at formålet med dets deltagelse i møderne på ingen måde kunne have været at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen i Fællesskabet.

- 82 Endvidere har sagsøgeren anført, at markedet for armeringsnet er gennemskueligt, da prisen for 70-80%’s vedkommende afhænger af prisen på valstråd og af prisen på rundt betonstål, som er et konkurrerende produkt, hvis pris er offentlig. De påståede aftaler kan derfor kun have haft en ubetydelig virkning, hvorfor der ikke er tale om en mærkbar påvirkning af konkurrencen, således som det kræves efter Domstolens faste praksis.
- 83 Herudover har sagsøgeren anført, at henset til, at både råvaren (valstråd) og det konkurrerende produkt (runt betonstål) var undergivet en kvoteordning i henhold til EKSF-traktaten, måtte producenterne af armeringsnet — da der ikke i fællesskabsretten findes specifikke juridiske instrumenter — selv træffe foranstaltninger med henblik på at imødegå de strukturelle vanskeligheder i branchen. Kommissionen burde have taget hensyn hertil, ikke blot ved udmålingen af bøden, men også da den fastslog, at der forelå en overtrædelse.
- 84 Kommissionen har heroverfor anført, at de aftaler, der er fastslået i beslutningen, mærkbart påvirkede konkurrencen. Sagsøgerens deltagelse i aftalerne kan således ikke vurderes isoleret, men må ses i en større sammenhæng med de aftaler, som blev indgået af de forskellige deltagere på forskellige delmarkeder.
- 85 Endvidere har Kommissionen anført, at selv om armeringsnet har en relativ ubetydelig værditilvækst, må det kræves, at virksomhederne ikke begrænser den konkurrence, der stadig er mulig (Domstolens dom af 29.10.1980, forenede sager 209/78-215/78 og 218/78, Van Landewyck m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 3125, præmis 133 og 134).
- 86 Endelig har Kommissionen anført, at den ikke er uvidende om de økonomiske virkninger af den beskrevne situation på armeringsnet, og at den tog hensyn hertil ved udmålingen af bøden (201. betragtning til beslutningen). Kommissionen drager imidlertid ikke de samme retlige konklusioner heraf som sagsøgeren, der anså sig for bemyndiget til af denne grund at overtræde traktatens konkurrenceregler. Selv

om virksomhederne er berettiget til at træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilpasse sig den økonomiske situation, må det ske under overholdelse af traktaten, og Kommissionen har i denne forbindelse henvist til traktatens artikel 85, stk. 3.

Rettens bemærkninger

- 87 Ifølge traktatens artikel 85, stk. 1, er alle aftaler mellem virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet, uforenelige med fællesmarkedet og forbudt, navnlig sådanne, som består i direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser og opdeling af markeder eller forsyningskilder.
- 88 Det fremgår af bestemmelsen, at det afgørende spørgsmål er, om de aftaler, sagsøgeren deltog i sammen med andre virksomheder, havde til formål eller til følge at begrænse konkurrencen, og om de kunne påvirke handelen mellem medlemsstater. Det er således uden betydning, om sagsøgerens deltagelse i aftalerne på grund af selskabets ubetydelige stilling på det franske marked isoleret set kunne begrænse konkurrencen (Rettens dom af 17.12.1991, sag T-6/89, Enichem Anic mod Kommissionen, Sml. II, s. 1623, præmis 216).
- 89 Med hensyn til, at aftalerne ikke skulle have haft virkninger, bemærkes, at det ikke er nødvendigt at tage hensyn til en aftales konkrete virkning, når det fremgår, således som det er tilfældet med de i beslutningen fastslåede aftaler, at formålet hermed er at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for fællesmarkedet (Domstolens dom af 11.1.1990, sag C-277/87, Sandoz Prodotti Farmaceutici mod Kommissionen, Sml. I, s. 45, summarisk offentliggørelse).

- 90 Det må under alle omstændigheder fastslås, at aftalerne medførte en begrænsning af konkurrencen, idet salget på visse markeder blev begrænset, hvilket muliggjorde kunstige prisstigninger (således som det fremgår af de dokumenter, der er nævnt i 50., 84.-112. og 153. betragtning til beslutningen).
- 91 Endvidere medførte armeringsnets beskedne merværdi i forhold til valstråd og dets substituerbarhed i forhold til rundt betonstål — produkter, der begge var undergivet en kvoteordning i henhold til EKSF-traktaten — at konkurrencemargenen på markedet for armeringsnet blev begrænset. Prisen på valstråd udgjorde således en undergrænse, mens rundt betonståls substituerbarhed i forhold til armeringsnet, således som Kommissionen har redegjort for i beslutningen (202. betragtning), medførte en begrænsning i den prisforskel, der kunne være mellem de to produkter, og dermed en begrænsning i konkurrencemargenen med hensyn til priser. Den konkurrencemargen, der fandtes, var imidlertid tilstrækkelig til, at der kunne være en effektiv konkurrence på det marked, hvor de i beslutningen fastslåede aftaler kan have haft en mærkbar virkning (ovennævnte dom i sagen Van Landewyck m.fl. mod Kommissionen). At der faktisk vedblev at være en vis konkurrencemargen underbygges af, at de ved beslutningen sanktionerede aftaler fandtes. Sådanne aftaler, hvis formål var at begrænse konkurrencen, ville ikke have haft nogen interesse for producenterne, hvis der ikke havde været nogen konkurrence på markedet.
- 92 Med hensyn til, at det var forståeligt, at producenterne udfyldte det hul, der opstod som følge af, at der ikke var fællesskabsbestemmelser vedrørende et produkt, som i den grad var påvirket af de kvoteordninger, der blev indført i henhold til EKSF-traktaten, som det var tilfældet med armeringsnet, bemærkes, at producenterne i medfør af traktatens artikel 85, stk. 3, kunne have anmeldt deres aftaler til Kommissionen. Kommissionen kunne så have taget stilling til, om aftalerne opfyldte de betingelser, der er fastsat i denne bestemmelse. Da sagsøgeren ikke udnyttede denne mulighed, kan selskabet ikke påberåbe sig, at Kommissionen ikke foretog sig noget, som begrundelse for, at der blev indgået hemmelige aftaler i strid med traktatens artikel 85, stk. 1.
- 93 Sagsøgerens anbringende forkastes herefter.

IV — *Manglende påvirkning af handelen mellem medlemsstater**Parternes argumenter*

- 94 Sagsøgeren har for det første anført, at selskabet ikke deltog i de omhandlede møder med den hensigt at opdele markederne, og at selskabet aldrig har påtaget sig, heller ikke mundtligt, at afstå fra at sælge til en bestemt kunde eller til en bestemt pris.
- 95 For det andet har sagsøgeren anført, at Kommissionen ikke har ført bevis for, at handelen mellem medlemsstater faktisk blev påvirket af de omhandlede aftaler og den omhandlede praksis. Ifølge sagsøgeren er der på grund af de høje transportomkostninger ikke en særlig intens handel med armeringsnet mellem medlemsstater bortset fra grænseområderne. Endvidere kan Kommissionen ikke gøre gældende, at handelen mellem medlemsstater er blevet påvirket, fordi der fandtes en global aftale. Kommissionen har således ikke kunnet føre bevis for en global aftale og har undersøgt hvert delmarked individuelt.
- 96 Kommissionen har anført, at det med hensyn til markedsopdelingen er uden betydning ved vurderingen af sagsøgerens adfærd i relation til artikel 85, stk. 1, hvilken hensigt selskabet har haft, når det har deltaget i en aftale, som faktisk har haft til formål at begrænse konkurrencen. Endvidere har Kommissionen anført, at der på det faktiske plan ikke er nogen modsætning i på den ene side at undersøge hvert delmarked og i denne forbindelse individualisere hver aftale og hver enkelt deltager, og på den anden side vurdere aftalernes kumulative virkninger, hvilket nødvendigvis må ske med hensyntagen til hele sammenhængen. Kommissionen har ikke kun fastslået, at der var tale om aftaler, der skulle påvirke handelen mellem medlemsstater, men har fastslået, at handelen faktisk blev påvirket (160., 168. og 189. betragtning til beslutningen).
- 97 Herudover har Kommissionen henvist til, at Domstolen i dom af 1. februar 1978 (sag 19/77, Miller mod Kommissionen, Sml. s. 131, præmis 15) har udtalt, at der

efter traktatens artikel 85, stk. 1, ikke kræves bevis for, at »aftaler[ne] faktisk har påvirket ... handel[en] [mellem medlemsstater] mærkbart, hvilket i øvrigt i de fleste tilfælde vil være vanskeligt at godtgøre i fornødent omfang, hvorimod artiklen kræver bevis for, at disse aftaler kan have en sådan virkning«.

- 98 Endelig har Kommissionen anført, at transportomkostningerne ikke udgør en uovervindelig hindring, når produktets pris på det pågældende marked er forholdsvis høj (5. betragtning til beslutningen).

Rettens bemærkninger

- 99 Det fremgår af ordlyden af traktatens artikel 85, stk. 1, at det afgørende spørgsmål er, om de aftaler, sagsøgeren deltog i sammen med andre virksomheder, kunne påvirke handelen mellem medlemsstater (ovennævnte dom i sagen Enichem Anic mod Kommissionen, præmis 224). Det er således uden betydning, om sagsøgeren havde til hensigt at opdele markederne og dermed at overtræde traktatens artikel 85.

- 100 Det bemærkes i denne forbindelse, at det fremgår af fast retspraksis, at en vedtagelse, en aftale eller en praksis kun kan påvirke handelen mellem medlemsstater, såfremt det på grundlag af alle faktiske og retlige omstændigheder kan forudsiges med en tilstrækkelig grad af sandsynlighed, at de vil kunne øve en direkte eller indirekte, aktuelt eller potentiel indflydelse på handelen mellem medlemsstater, således at de vil kunne hindre, at der skabes et indre marked mellem medlemsstater (ovennævnte dom i sagen Van Landewyck m.fl. mod Kommissionen, præmis 170).

- 101 I øvrigt bemærkes, at det efter traktatens artikel 85, stk. 1, ikke kræves, at virksomheder, som udviser en konkurrencebegrænsende adfærd, har haft til hensigt at

begrænse samhandelen mellem medlemsstater, eller at en sådan adfærd faktisk har påvirket handelen mellem medlemsstater mærkbart, men det er tilstrækkeligt, at det godtgøres, at adfærden kunne have en sådan virkning (ovennævnte dom i sagen Miller mod Kommissionen).

- 102 Under alle omstændigheder kunne de konstaterede konkurrencebegrænsninger dreje handelsstrømmene bort fra den retning, de ellers ville have taget, idet formålet med og virkningen af konkurrencebegrænsningerne var at regulere de forskellige producenters import og at fastsætte priser på de forskellige markeder. Det bemærkes i denne forbindelse, at tyske, belgiske, franske, italienske og nederlandske producenter deltog i aftalerne. Kommissionen fastslog derfor med rette, at de aftaler, sagsøgeren deltog i, kunne påvirke handelen mellem medlemsstater.
- 103 Sagsøgerens anbringende kan derfor ikke tiltrædes.
- 104 Anbringendet om tilsidesættelse af traktatens artikel 85 forkastes herefter i sin helhed.

Anbringendet om tilsidesættelse af artikel 15 i forordning nr. 17

I — Manglende individualisering af kriterierne for fastlæggelse af overtrædelsernes grovhed

Parternes argumenter

- 105 Sagsøgeren har anført, at selv om selskabet er nævnt flere steder i sagsfremstillingen i beslutningen, fremgår det ikke præcist af den retlige vurdering, hvor grove

overtrædelserne anses for at være. Efter artikel 15 i forordning nr. 17 skal Kommissionen imidlertid individualisere både de forhold, der udgør overtrædelserne, og de kriterier, der er anvendt ved bødeudmålingen. Kommissionen har gjort det umuligt for selskabet at vurdere grovheden af sin adfærd i forhold til de øvrige virksomheders, selv om bøderne varierer betydeligt fra virksomhed til virksomhed. Endelig har sagsøgeren anført, at selv om Kommissionen hævder at have taget hensyn til visse formildende omstændigheder, er disse imidlertid kun beskrevet summarisk, og der er ingen henvisninger til de berørte virksomheder.

- 106 Kommissionen har heroverfor anført, at man må vurdere hele beslutningen under ét og ikke kun den retlige vurdering. Kommissionen har opregnet alle de betragtninger, hvori der er foretaget en vurdering af de særlige omstændigheder i forbindelse med sagsøgerens deltagelse i aftalerne for hvert enkelt marked. Kommissionen mener således i tilstrækkeligt omfang at have individualiseret de forhold, der udgør de enkelte overtrædelser, og at have redegjort for de kriterier, der er anvendt ved vurderingen af overtrædelsernes grovhed, bl.a. med hensyn til de formildende omstændigheder, der er taget i betragtning for de enkelte virksomheder.

Rettens bemærkninger

- 107 Det bemærkes, at Kommissionen ifølge fast retspraksis kan pålægge en samlet bøde for forskellige overtrædelser, hvilket gælder så meget mere, når de overtrædelser, der fastslås i beslutningen, som i dette tilfælde har haft den samme type adfærd på de forskellige markeder for øje, bl.a. fastsættelse af priser og kvoter og informationsudveksling (jf. i denne forbindelse Domstolens dom af 16.12.1975, forenede sager 40/73-48/73, 50/73, 54/73, 55/73, 56/73, 111/73, 113/73 og 114/73, Suiker Unie m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1663, af 14.2.1978, sag 27/76, United Brands mod Kommissionen, Sml. s. 207, og af 7.6.1983, forenede sager 100/80-103/80, Musique diffusion française m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1825). Som Kommissionen med rette har anført, kan det ikke lades ude af betragtning, at sagsøgeren på et givet tidspunkt deltog i aftaler på det franske og tyske marked og markedet i Benelux-landene.

108 Det må fastslås, at sagsøgeren læser beslutningen på en måde, hvorved en del af denne kunstigt udskilles, men beslutningen udgør et hele, og hver del må læses i lyset af de øvrige dele. Retten finder, at beslutningen set under ét giver sagsøgeren de oplysninger, der er nødvendige, for at selskabet kunne vurdere, om beslutningen var korrekt, og Retten har på grundlag heraf kunnet udøve sin legalitetskontrol. For så vidt angår formildende omstændigheder bemærkes, at Kommissionen i det skriftlige svar på Rettens spørgsmål har oplyst, at der ikke gjorde sig formildende eller skærpende omstændigheder gældende i forhold til sagsøgeren.

109 Anbringendet bør derfor forkastes.

II — *Manglende forsæt eller uagtsomhed*

Parternes argumenter

110 Sagsøgeren har gjort gældende, at selskabet var i god tro, og har benægtet, at det handlede forsætligt i forbindelse med overtrædelserne. Ifølge sagsøgeren kunne de virksomheder, som opererede på markedet for armeringsnet, ikke forestille sig, at deres informationsudveksling og samarbejde havde karakter af en overtrædelse, når henses til den krisesituation, der var på markedet, og den tætte forbindelse, som er mellem på den ene side markedet for armeringsnet og på den anden side markedet for valstråd og rundt betonstål, der var omfattet af de af Kommissionen i henhold til EKSF-traktaten trufne »kriseforanstaltninger« for stålindustrien. Sagsøgeren har i denne forbindelse nævnt, at der fandtes komitéer for EKSF-produkterne, navnlig for valstråd, hvor de største producenter mødtes for at drøfte priser og mængder.

111 Endvidere har sagsøgeren anført, at det tyske marked for armeringsnet var omfattet af et strukturkrisekartel, der var godkendt af Bundeskartellamt og accepteret af

Kommissionen i fire år. Det er ubestridt, som det anføres i beslutningen (206. betragtning), at dette kartel medførte, at producenterne fra de øvrige medlemsstater traf beskyttelsesforanstaltninger.

- 112 Sagsøgeren har afslutningsvis anført, at da et så tæt samarbejde var tilladt med hensyn til valstråd, og der i Tyskland var godkendt et krisekartel for armeringsnet, er det klart, at producenterne af armeringsnet var i begrundet god tro om, at de også måtte mødes og udveksle oplysninger.
- 113 Kommissionen har anført, at armeringsnet er omfattet af EØF-traktaten, der indeholder særlige regler om samarbejde, og hvorefter ethvert samarbejde om mængder og priser udtrykkeligt er forbudt. Hvis producenterne anså et samarbejde for uomgængeligt nødvendigt på grund af strukturkrisen inden for området for armeringsnet, skulle de alligevel have overholdt EØF-traktatens regler. Ifølge Kommissionen udgør de omhandlede aftaler ikke krisekarteller, som nødvendigvis forudsætter en omstruktureringsplan, og som kun kan godkendes efter anmeldelse med henblik på at opnå en fritagelse efter artikel 85, stk. 3. Kommissionen har ved bødeudmålingen taget hensyn til de afledte økonomiske virkninger på armeringsnet, der skyldtes produktets forbindelse med valstråd og rundt betonstål.
- 114 Med hensyn til det tyske krisekartel har Kommissionen anført, at Fællesskabet ikke har kompetence i relation til et nationalt krisekartel, og det er meget vanskeligt at vurdere, hvornår de nationale foranstaltninger går ud over nationale interesser og påvirker Fællesskabets interesser. Med hensyn til, at Kommissionen ikke skulle have foretaget sig noget, har den anført, at der kun gik to år mellem det tidspunkt, hvor den modtog Bundeskartellamt's anmeldelse af kartellet, og det tidspunkt, hvor den indledte undersøgelserne. Kommissionen reagerede, så snart den fik kendskab til det tyske kartels forstyrrende virkninger på handelen mellem medlemsstater.

- 115 Endvidere har Kommissionen henvist til, at den i 197. betragtning til beslutningen har redegjort for, at de deltagende virksomheder det meste af tiden holdt deres adfærd hemmelig. Efter Domstolens faste praksis er det »for at en overtrædelse af traktatens konkurrenceregler kan anses for at være begået forsætligt, ... uden betydning, om en virksomhed vidste, at den overtrådte forbuddet i artikel 85, men det er tilstrækkeligt, at den ikke kunne være uvidende om, at formålet med den pågældende adfærd var at begrænse konkurrencen« (Domstolens dom af 11.7.1989, sag 246/86, Belasco m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 2117, præmis 41, og af 8.2.1990, sag C-279/87, Tipp-Ex mod Kommissionen, Sml. I, s. 261, summarisk offentliggørelse). Det var tilfældet i det foreliggende tilfælde, hvor det drejede sig om kvote- og prisaftaler.

Rettens bemærkninger

- 116 Det bemærkes, at for at en tilsidesættelse af traktatens konkurrenceregler kan anses for forsætlig, er det ikke nødvendigt, at virksomheden har været vidende om, at den overtrådte reglerne, men det er tilstrækkeligt, at den ikke kunne være uvidende om, at dens adfærd havde til formål at begrænse konkurrencen (ovennævnte dom i sagen Belasco m.fl. mod Kommissionen og i sagen Tipp-Ex mod Kommissionen samt Rettens dom af 10.3.1992, sag T-15/89, Chemie Linz mod Kommissionen, Sml. II, s. 1275, præmis 350).
- 117 Hertil kommer, at Kommissionen har taget hensyn til en række omstændigheder, der gør sig gældende for alle virksomhederne, og den har på grundlag heraf begrænset bøderne til et beløb, som ligger væsentligt under det beløb, der normalt ville være berettiget (208. betragtning til beslutningen). Til disse omstændigheder hører bl.a. det forhold, at prisen på armeringsnet for 75-80%’s vedkommende afhænger af prisen på valstråd, der var undergivet produktionskvoter, at der var tale om en konjunkturbestemt nedgang i efterspørgslen, overskudskapacitet, kortvarige markedsudsving og en lidet tilfredsstillende fortjeneste (201. betragtning til beslutningen) samt vekselvirkningerne mellem armeringsnet og armeringsstænger (202. betragtning til beslutningen). Endvidere er der i beslutningen taget hensyn til som en formildende omstændighed, at der fandtes et strukturkrisekartel i Tyskland.

Dette foranledigede parterne i andre medlemsstater til at træffe sikkerhedsforanstaltninger, men kan dog ikke retfærdiggøre de foranstaltninger, som de uretmæssigt traf (206. betragtning til beslutningen).

- 118 Anbringendet bør derfor forkastes.

III — Hensyntagen til overtrædelsens virkninger

Parternes argumenter

- 119 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen vurderede forkert, da den anså overtrædelsen for grov, idet grovheden må vurderes i forhold til virkningerne på markedet. I dette tilfælde var virkningerne absolut ubetydelige. Den bøde, der er pålagt sagsøgeren, bør derfor nedsættes til et mere rimeligt beløb.
- 120 Kommissionen har anført, at den ikke vurderede forkert. I modsætning til, hvad sagsøgeren har anført, skal grovheden af en overtrædelse ikke kun vurderes i forhold til dens virkninger på markedet. Pris- og kvoteaftaler er udtrykkeligt nævnt i traktatens artikel 85, stk. 1, og udgør i sig selv særdeles grove overtrædelser af konkurrencereglerne. Endvidere mener Kommissionen, at den har taget hensyn til overtrædelsernes faktiske virkninger på markedet ved vurderingen af grovhedens konkrete omfang.

Rettens bemærkninger

- 121 Det bemærkes, at de aftaler, sagsøgeren deltog i, havde til formål og til følge at fastsætte priser og eksport- og importmængder på Fællesskabets oprindelige med-

lemsstaters markeder, og i modsætning til, hvad sagsøgeren har anført, kan aftalernes virkninger på ingen måde anses for ubetydelige.

- 122 Retten finder, at den adfærd, der udgør aftalerne, må anses for grov, idet der er tale om en åbenbar overtrædelse af artikel 85, stk. 1, navnlig litra a) og c). Endvidere bemærkes, at der i beslutningen (200. betragtning) er taget hensyn til, at parterne i visse tilfælde ikke overholdt de aftalte priser og mængder, hvilket i et vist omfang må antages at have mindsket overtrædelsernes umiddelbare økonomiske virkninger.
- 123 Kommissionen har således korrekt taget hensyn til overtrædelsens virkninger ved vurderingen af dennes grovhed.
- 124 Sagsøgerens anbringende bør derfor forkastes.

IV — *Spørgsmålet, om bøden er uforholdsmæssig stor*

Parternes argumenter

- 125 I retsmødet har sagsøgeren for det første gjort gældende, at når den bøde, der er pålagt selskabet, beregnes i procent af selskabets omsætning (3%), forekommer den uforholdsmæssig stor i forhold til den bøde, der er pålagt andre virksomheder. Beregnet på denne måde er den bøde, der er pålagt selskabet, næsten lige så høj som den, der er pålagt virksomheder, som ifølge Kommissionen har spillet en ledende rolle i aftalerne (3,15% for BStG og 3,60% for Tréfilunion), selv om denne

skærpende omstændighed ikke gjorde sig gældende med hensyn til sagsøgeren. Endvidere har Kommissionen undladt at tage hensyn til, at sagsøgeren ikke indgår i en betydelig økonomisk enhed, men er et uafhængigt familieføretagende, som ikke modtager støtte nogen steder fra.

- 126 Endvidere har sagsøgeren i retsmødet anført, at Kommissionen med urette har beregnet bøden på grundlag af selskabets omsætning i 1985, der udgør den højeste omsætning i hele perioden. Ifølge sagsøgeren burde Kommissionen have beregnet bøden på grundlag af den gennemsnitlige omsætning i den pågældende periode.
- 127 Kommissionen har anført, at som der er redegjort for i beslutningen, er Boël en stor virksomhed, som har datterselskaber i i hvert fald to andre medlemsstater, og det er grunden til, at den ikke vurderede, at virksomheden tilhørte gruppen af uafhængige.

Rettens bemærkninger

- 128 Det bemærkes, at det fremgår af Kommissionens svar på de spørgsmål, der blev stillet til den, og af dens processkrifter, at der ikke gjorde sig formildende eller skærpende omstændigheder gældende i forhold til sagsøgeren. Endvidere bemærkes, at sagsøgeren er blevet pålagt en bøde på 3% af selskabets omsætning, mens

BStG og Tréfilunion er blevet pålagt en bøde på henholdsvis 3,15% og 3,60% af deres omsætning med hensyn til armeringsnet, og for så vidt angår disse virksomheder forelå der en skærpende omstændighed.

¹²⁹ Retten finder ikke, at sagsøgeren har fremført tilstrækkelige oplysninger til at godtgøre, at selskabet under hensyntagen til varigheden og den særlige grovhed af de overtrædelser, som er fastslået i forhold til selskabet, er blevet behandlet hårdere end BStG og Tréfilunion.

¹³⁰ For så vidt angår forskellen mellem den procentsats, som er anvendt i forhold til sagsøgeren, 3%, og den, som er anvendt over for Tréfilunion, 3,6%, finder Retten, at denne forskel står i rimeligt forhold til, at der i relation til dette selskab forelå en skærpende omstændighed. Med hensyn til forskellen mellem den procentsats, der er anvendt i forhold til sagsøgeren, 3%, og den, som er anvendt over for BStG, 3,15%, må det fastslås, at selv om der forelå en skærpende omstændighed i forhold til BStG — nemlig at selskabet var en af initiativtagerne og en af de væsentligste aktører i de påtalte handlinger — fastslås det i beslutningen, at sagsøgeren deltog i aftalerne på det franske marked i 1981-1982 og 1983-1984, hvilket ikke er blevet gjort gældende over for BStG.

¹³¹ Retten finder imidlertid, at det er med urette, at Kommissionen ikke anså sagsøgeren for at være en af de virksomheder, som ikke indgik i en betydelig økonomisk enhed, og med hensyn til hvilke Kommissionen anså »den mindre virkning af deres overtrædelser« for en formildende omstændighed. Boël/Trébos indgik således ikke i større grad i en stor økonomisk enhed end Sotralentz og ILRO, i modsætning til f.eks. FBC, som indgik i en sådan enhed.

132 Da Kommissionen ikke har antaget, at den nævnte formildende omstændighed forelå i forhold til sagsøgeren, har den med urette pålagt selskabet en bøde på 3% af dets omsætning med hensyn til armeringsnet i 1985.

133 Med hensyn til valget af 1985 som referenceår for, hvilken omsætning der i forhold til sagsøgeren skulle anvendes ved bødeudmålingen, bemærkes, at sagsøgeren uden at blive imødegået af Kommissionen har gjort gældende, at det var det år, hvor selskabets leverancer af armeringsnet var højest, mens det for de fleste andre producenter var et år, hvor leverancerne havde et mindre omfang (jf. beslutningen, tabel 2). Valget af dette år, hvilket først er kommet frem efter vedtagelsen af beslutningen, har derfor yderligere medvirket til at gøre den bøde, der er pålagt sagsøgeren, uforholdsmæssig stor. De 3% af omsætningen i 1985 udgør således for sagsøgeren en bøde, som er højere end den, der er pålagt de øvrige virksomheder.

134 Retten tiltræder herefter sagsøgerens anbringende.

135 På grundlag af de anførte forhold finder Retten, der har fuld prøvelsesret, at den bøde på 550 000 ECU, der er pålagt sagsøgeren, bør nedsættes med en femtedel til 440 000 ECU.

*Den af Kommissionen krævede rentesats i tilfælde af sagsanlæg**Parternes argumenter*

136 Sagsøgeren har henvist til, at Kommissionen i den rekommanderede følgeskrivelse til beslutningen har anført, at det skyldige beløb i tilfælde af sagsanlæg forrentes med en rente på 10,5%. Denne rentesats svarer til den sats, som anvendes af Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde i dens transaktioner i ecu, således som denne er fastsat på den første arbejdsdag i den måned, hvor beslutningen er vedtaget og offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (EFT 1989 C 197, s. 1), forhøjet med 1,5%. Sagsøgeren har anført, at denne forhøjelse er vilkårlig og kun er begrundet i Kommissionens ønske om at undgå sager ved Retten. Sagsøgeren har derfor nedlagt påstand om, at rentesatsen nedsættes til 9%.

137 Kommissionen har anført, at dette anbringende savner ethvert grundlag, idet det fremgår af artikel 4 i beslutningen, at såfremt bøden ikke betales inden tre måneder, pålægges der en rente på 12,5%. Af hensyn til virksomhederne er renten således nedsat i tilfælde af sagsanlæg for netop ikke at tilskynde virksomhederne til ikke at anlægge sag ved Retten.

Retten bemærkninger

138 Retten finder, at Kommissionen med rette har kunnet forhøje den af Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde anvendte rentesats i tilfælde af forsinket betaling og i hvert fald i tilfælde af sagsanlæg for dermed at undgå, at der anlægges

åbenbart grundløse søgsmål alene med det formål at forhale betalingen af bøden (Domstolens dom af 25.10.1983, sag 107/82, AEG mod Kommissionen, Sml. s. 3151, præmis 141).

- 139 Endvidere bemærkes, at det ikke fremgår af følgeskrivelsen, at der i tilfælde af sagsanlæg skal betales en forhøjet rente, men derimod en lavere rente end den, der skulle have været betalt ved forsinket betaling.
- 140 I modsætning til, hvad sagsøgeren har anført, har Kommissionen således ikke villet tilskynde virksomhederne til ikke at anlægge sager.
- 141 Anbringendet forkastes herefter.

Sagens omkostninger

- 142 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Retten kan imidlertid i henhold til artikel 87, stk. 3, fordele sagens omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter. Da sagsøgeren til dels har fået medhold, og begge parter har påstået den anden part tilpligtet at betale sagens omkostninger, finder Retten, at sagsøgeren bør betale sine egne omkostninger og tre femtedele af Kommissionens.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Første Afdeling)

- 1) Den bøde, der er pålagt sagsøgeren ved artikel 3 i Kommissionens beslutning 89/515/EØF af 2. august 1989 om en procedure i henhold til EØF-traktatens artikel 85 (IV/31.553 — Armeringsnet), fastsættes til 440 000 ECU.
- 2) I øvrigt frifindes Kommissionen.
- 3) Sagsøgeren bærer sine egne omkostninger og tre femtedele af Kommissionens.
- 4) Kommissionen bærer to femtedele af sine egne omkostninger.

Kirschner

Bellamy

Vesterdorf

García-Valdecasas

Lenaerts

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 6. april 1995.

H. Jung
Justitssekretær

H. Kirschner
Afdelingsformand

Indhold

Sagens faktiske omstændigheder	II - 872
Retsforhandlinger	II - 877
Parternes påstande	II - 878
Realiteten	II - 879
Anbringendet om tilsidesættelse af traktatens artikel 85, stk. 1	II - 879
I — Beviset for aftalerne	II - 879
A — Det franske marked	II - 879
1. Perioden 1981-1982	II - 879
Den anfægtede retsakt	II - 879
Parternes argumenter	II - 880
Rettens bemærkninger	II - 881
2. Perioden 1983-1984	II - 883
Den anfægtede retsakt	II - 883
Parternes argumenter	II - 884
Rettens bemærkninger	II - 885
B — Benelux-markedet	II - 887
1. Aftalerne om kvoter	II - 887
Den anfægtede retsakt	II - 887
Parternes argumenter	II - 888
Rettens bemærkninger	II - 888
2. Aftalerne om priser	II - 889
Den anfægtede retsakt	II - 889
Parternes argumenter	II - 890
Rettens bemærkninger	II - 890
C — Det tyske marked	II - 892
Den anfægtede retsakt	II - 892
Parternes argumenter	II - 892
Rettens bemærkninger	II - 894
	II - 915

II — Spørgsmålet, om aftalerne var bindende	II - 895
Parternes argumenter	II - 895
Rettens bemærkninger	II - 896
III — Spørgsmålet, om konkurrencebegrænsningen var »mærkbar«	II - 896
Parternes argumenter	II - 896
Rettens bemærkninger	II - 898
IV — Manglende påvirkning af handelen mellem medlemsstater	II - 900
Parternes argumenter	II - 900
Rettens bemærkninger	II - 901
Anbringendet om tilsidesættelse af artikel 15 i forordning nr. 17	II - 902
I — Manglende individualisering af kriterierne for fastlæggelse af overtrædelsernes grovhed	II - 902
Parternes argumenter	II - 902
Rettens bemærkninger	II - 903
II — Manglende forsæt eller uagtsomhed	II - 904
Parternes argumenter	II - 904
Rettens bemærkninger	II - 906
III — Hensyntagen til overtrædelsens virkninger	II - 907
Parternes argumenter	II - 907
Rettens bemærkninger	II - 907
IV — Spørgsmålet, om bøden er uforholdsmæssig stor	II - 908
Parternes argumenter	II - 908
Rettens bemærkninger	II - 909
Den af Kommissionen krævede rentesats i tilfælde af sagsanlæg	II - 912
Parternes argumenter	II - 912
Rettens bemærkninger	II - 912
Sagens omkostninger	II - 913